

De barbier van Mariakerke

Victor Brasseur leerde van wijlen Georges Vanroose, ooit patriarch der Oostendse coiffeurs,

kam en schaar hanteren

De barbier van Mariakerke van top tot teen verwend : aan zijn voeten Chantal Tyberghein, 12 jaar als coiffeuse bij Victor Brasseur en zelf patronne van Bronzarium voor Hem en Haar in de Rozenlaan 2 en rechtstaand Jim Caroën (23), die al van zijn 12de in de leer is bij Vic en het trouwens op 3 mei 1988 in Charleroi als beste leerling-haarkapper van België tot 'Kadet van de Arbeid' bracht. Spreken over Jim is het hebben over zijn moeder Rita Reynaert, gewezen uitbaatster van het Volksbondcafé en weduwe van Ronny Caroën. Het kwam nog niet tot een huwelijk, maar diep in hun hart spraken Rita en Vic mekaar al lang het jawoord toe.

Uit het landelijke Leffinge — met dagen en natuur al even groen — getogen, zag Victor Brasseur in het mobilisatiejaar 1939 op 23 mei het levenlicht. In de Dorpsstraat op twee huizen van notaris Van der Heyde had vader Fredje zijn eigen schoenmakerij, waar parochianen evenzeer terecht konden om hun haar te laten snijden. Eigen aan een tijd toen je in je wijkwinkel een pint bier kon achterover slaan... terwijl men terzelfdertijd in een belendende plaats je veloband herstelde. Waar Victor nagels en *tatsevoet* niet zag zitten, had hij het wel op haarkappen begrepen. Op zijn 14de ging hij op leercontract bij Julien Coucke, om later naar Georges Vanroose over te stappen waar hij bij de Oostendse patriarch van kam en schaar de finesses van het vak zou aanleren en hierbij in de kortste keren het vertrouwen van de klanten won. Toen Georges wegens ziekte al te vroeg overleed, startte Vic Brasseur op Mariakerke een eigen zaak en kreeg de populaire ASO-buurt een zoveelste vriend van iedereen bij. Al bleek *de vriendelijken* eigenlijk een Veegist te zijn!

Vader Fredje Brasseur gaf zoon Victor mee dat hij altijd goed voor zich moest zien, teneinde iets op te bouwen waar toekomst inzat. Fredje was dé leutigard van de gemeente: ging graag uit, *jeunde* zich tussen het jonge volk, bloeide open op de dansvloer, legde graag een kaartje... maar *een perretje spelen op de Wellington* was zijn sapperste genoegdoening.

Moeder Germaine was huisvrouw en een brave ziel van een mens. Hoe teer haar hart klopte voor de medemens, stelde ze thuis als huismoeder haar wetten. „Mijn broer was een stillen... en ik de deugniet die het altijd gedaan had”, lacht Victor.

Als kleuter was Victor een klein *brigangsj* die van schavuitenstreken niet vervaard was. Belletjetrek, pietpafpoefen met schietlap, kikkers in brievenbussen deponeren of over een hoog hekken

klauteren om appels te roven bij notaris Van der Heyde... 't kon de zoon van Fredje allemaal niets schelen. Al werd klein Viksje toch een keer door de jurist betrap en bij de oren getrokken.

Van nonnen naar meesterschool en kapsalon

Tijdens het opgroeien was Victor geen boom van een vent, maar ja... de kleintjes zijn nu ook niet gemaakt om in het gat van de groten te kijken. Hij was geen vechter maar kon, kwik en rap, goed zijn man staan. Toen hij zijn plechtige communie deed, bofte hij met spekkenlief Mariaatje... die, giechelend, totjes en duwtjes niet uit de weg ging.

Het lager onderwijs maakte Victor Brasseur mee in de meesterschool. In zijn prille tienerjaren had hij een niet on aardige zangstem. „Iets wat later veel minder was, tenware ik wat door de neus was, hahaha”, verklapt Victor. Toen hij op zeker ogenblik deel uitmaakte van het gemeentemuziek van de notaris, leerde hij klaoeren spelen en brak een tijd aan waarin hij nog niet aardig wat marsen meespeelde.

— **Klaoeren nu ook geen gemakkelijk instrument?**

— **Vic:** „Voor dit pistonloos instrument moet je in de eerste plaats goed bij adem zijn. Op deze trompet met zijn heldere, scherpdoordringende toon kun je alle liederen meespelen... al heeft de functie in harmonieverband meestal te zien met af en toe invallen om bijzondere passages te beklemtonen.”

— **Schoolverlater op je 14de...**

— **Vic:** „Ik ging met een leercontract bij haarkapper Julien Coucke, toen gelegen naast apotheker Caenen langs de Nieuwpoortsesteenweg. De winkel uitvegen was mijn eerste opdracht, waarna ik beetje bij beetje mocht leren haar wassen: dat hield in niet te veel shampoo gebruiken, maar goed wrijven, masseren en vooral deugdelijk spoelen. „Als je gedaan hebt met spoelen”, pleegde baas Julien te zeggen, „begint pas het eigenlijke spoelen.” Waarmee hij bedoelde dat het allemaal niet zuiver en schoon genoeg kon zijn!”

Knippen met lichte pols

— **En het haarsnijden zelf?**

— **Vic:** „Daarvoor was vader Fredje proefkonijn, waarop ik leerde scheren en haar snijden. Scheren? Dat was nogal wat: mijn patron hield mijn onderarm vast terwijl ik scheerde of knipte, omdat volgens hem een coiffeur de lichte pols van een biljarter moet hebben.”

— **Scheren... dat was vroeger nogal een proces!**

— **Vic:** „Zo mag je het stellen: het inzepen alleen al bleek te blijven duren. Na het scheren volgde de aluinsteenbeurt, om eventuele wondjes te stelpen. Apotheose was de *serviette chaude* — warme, natte uitgewrongen handdoek — die op het gelaat werd gelegd, zodat alle poriën opengingen. De opperste bekroning moest dan maar de aftershave zijn.”

— **Hoeveel kostte destijds een bezoek aan de coiffeur?**

— **Vic:** „In Juliens tijd betaalde je voor het scheren 15 fr. en voor het haarsnijden 25 fr. Goeie klanten lieten zich drie keer in de week een scheerbeurt welgevallen. 's Zaterdag was het van 's morgens tot 's avonds scheren... en onmogelijk om op die dag haar te snijden. Scheren duurde zo'n 20 minuten en haarsnijden een halfuur. In het begin moest ik inzepen en kwam Julien achter met het scheermes.”

— **Het abc van het haarsnijden...**

— **Vic:** „Vooreerst een paar filosofische begrippen: weer nervositeit en ervaar geduld als een goede eigenschap. Maak je nooit kwaad want in dit beroep is de smile koning. Gaat het bij jou al eens slecht, dan heeft de klant daar absoluut geen boodschap aan. Betreffende de technische kant: de schaar moet altijd schoon boven de kam liggen... want er onder gaan betekent een kap in de beoogde coupe. Neem tijdens je opdracht alvast de nodige tijd.”

— **Veranderingen die je meemaakte?**

— **Vic:** „Dat zal wel de niet te stuiten elektrische vooruitgang zijn. Ik herinner mij nog de tijd toen met een handondeuse diende gewerkt. Dat was zeer lastig en vooral pijnlijk voor handen 'en polsen. Nu is alles elektrisch. Gelukkig maar...”

Als jonge gast kon Vic Brasseur zijn steek staan in de cafésporten, waarbij golfbiljart en vogelpik hem wel heel goed lagen. Het dartspeel maakte bij Vic de rebel wakker toen hij, in plaats van naar de mis te gaan, van kromme haas gebaarde en scheerlings achter de kerk naar de afspanning van Maurits Van Overschelde afdroop om er in de zondagsvroegte een partijtje te vogelpikken.

Als vinkenier ooit drie keer koning

Het zat er nogal op toen een gebuur die zonderlinge stand van zaken aan moeder Germaine overbrieftde.

— **Je zou ook vinkenierskoning worden ?**

— **Vic :** „Ik werd ooit drie keer tot vinkenierskoning gekroond. Dat sproot voort uit een competitie die over 20 zondagen verliep. Het langste evangelie dat mijnen sjarel ooit zong was 700 siskewietjes en een sjeke. De nationale kampioenschappen worden meestal in West-Vlaanderen gehouden, om de eenvoudige reden dat de *walenpays* en andere Vlaamse provincies blijkbaar veel minder vinkeniers tellen dan wij !”

— **Hoeveel prijsvinken... en hoeveel winst ?**

— **Vic :** „In een volièrre heb ik zo'n 15-tal vinken, die we in maart eruit halen om ze allemaal apart te steken... waarna ze stuk voor stuk beginnen te zingen. Hierna trekken we het Vlaamse land door naar vinkenwedstrijden. Let op, dat zijn kampen waarmee absoluut geen geld te winnen is. Het gaat om ter meest gezongen liedjes...”

— **Wat is een vinkenlied ?**
— **Vic :** „De vink houdt een toon aan, die hij beëindigt met siskewiet, een triolet die iedere vinkenier herkent. Per zingende vogel is er een jurylid — nooit de eigenaar ! — die het aantal siskewiets optelt. De kampioen krijgt een beker... en ik kan je verzekeren dat ik het aantal gewonnen bakers niet meer kan tellen. De eerste tot de 50ste deelnemer krijgt een bloemstuk.”

— **Zijn daar knepen mee gemeoid ?**

— **Vic :** „De vinken spelen met onze voeten, maar wij zeker niet met hun snaveltje. Het kan gebeuren dat je vink vandaag 500 liedjes zingt, maar de volgende week maar een schelle 50 toontjes tegen de vroege morgenklaarte schalt... als het maar niet bij een dooie zero blijft. Gelukt het je op een cassette de perfecte siskewietjes van een prijsvink op te nemen, kunnen beginnende vinken daar gewis veel van opsteken !”

In manège van René Knockaert leren paardrijden

Destijds wisten al de gasten die bij Georges Vanroose werkten de manège van René Knockaert in de Duinenweg liggen. Iedere maandagnamiddag toen het kapperssalon gesloten was, trokken ze naar de rijschool. Zo ook Vic Brasseur.

— **Van paardenstal naar Wellington ?**

— **Vic :** „Ja en neen... Vader Fredje speelde al van zijn 19 jaar op de races in Wellington. Het was pure liefhebberij, want meer dan 100 fr. zette hij nooit in. Na de koers ging hij dan zijn pintje pakken bij Berten Bonte op 't Vettegas/d'Hooge Barriere, waar er nogal geredeneerd en gezeverd werd over viervoeters en de al dan niet opbrengende *tuyaus*...”

— **Het hoogste bedrag ooit gewonnen... en verloren ?**

— **Vic :** „Met een inzet van 300 fr. heb ik ooit wel eens 6000 fr. gewonnen. Ja, er ko-

men meerdere jockeys in mijn zaak, waarvan ik af en toe wel een tip krijg. Het hoogste bedrag dat ik verloor was 750 fr. Ik overdrijf nooit met mijn inzet. Je moet jezelf kunnen bedwingen: ik kan naar een koers gaan, één keer spelen... en stoppen.”

— **Wat betekent Oostende voor jou ?**

— **Vic :** „Houden van zee en mensen die er wonen, die be-

nevens hun bonkige vissersmentaliteit goed van inborst zijn. Spreken over het uitgaansleven van Oostende, dat is denken aan mijn tijd bij Georges Vanroose, die verschrikkelijk van zijn bruisende stad aan zee hield. Dagen toen de zon nooit onderging in het Montmartre van Langestraat en Van Iseghemlaan. Toen volks amusement nog voor iedereen betaalbaar was...”

Leermeester, vriend en vader

Georges Vanroose, vader in zijn kapsalon

Toen Vic Brasseur aangeworven werd in het kapsalon van Georges Vanroose, kwam hij naar zijn zeggen van een heel gewone kapper bij een uiterst moderne coiffeur terecht die — zonder blozen — de beste barbier van heel West-Vlaanderen mocht genoemd worden. Vic: „Ik heb er 23 jaar gewerkt en heb er alles geleerd. Georges is in Oostende als eerste met het scheermes begonnen haarsnijden. Hij had gewoon de durf om het te doen. Let op, die scheermescoupe was en is nog altijd zeer moeilijk. Je moet hiervoor veel feeling hebben en er mag niet te hard geduwd worden. Je moet ergens een kunstenaar zijn. Wat Georges Vanroose heel zeker was...”

Vic Brasseur.

Een lach vervloog...

Georges stierf op 20 juli 1980. Met hem vervloog een lach. Zoon van een *koolmarchang met stikkarre* en uit een gezin van 14 kinderen werkte hij zich als 29-jarige op tot zelfstandige: eerste in de E. Beernaertstraat, waar één lava-bootje met moeite al het spoelwerk opsloopte...

Vijf jaar later, in 1952, vestigde Georges Vanroose zich aan de Torhoutsteenweg 3 en lanceerde er revolutionair de scheermescoupe. Hij durfde het aan de heren een haarnetje aan te doen voor een shampoo- en droogbeurt. Heel vlug werkte hij met zes à zeven man. In minder dan geen tijd werd zijn kapsalon de bekendste herenzaak van Oostende.

Aangesteld als ondervoorzitter van de *Haute Coiffure Masculine Européenne* verhiel Georges Vanroose de Oostendse coiffeurtjes tot geprezen haarkappers. Zijn hobby was zijn beroep en één jaar voor zijn overlijden beleefde hij zijn grootste vreugde toen hij het Nationaal Congres van Haarkappers in Oostende kon laten plaatsvinden. De patriarch van kam en scheermes zag hierin de erkenning van de Oostendse Haarkapperskring...

„Met het overlijden van Georges Vanroose viel een heel goeie vriend weg”, zegt Vic Brasseur, „die als een vader voor mij is geweest. Als er iets scheelde stond hij me steeds terzijde. Ooit is hij met mij mee geweest naar dokter Lecompte in Knokke. Hij had voordien persoonlijk naar de dokter gebeld... om vervolgens om 6 u. 's morgens met mij naar Knokke te rijden. Toen hij door een ziekte geveld werd, dulde hij geen bezoek. Menigeen heeft bij het definitieve afscheid een traan gelaten. Want met Georges ging een heel groot Oostendenaar heen.”

Over Mariakerkenaars en kletskoppen...

Vic Brasseur was 41 toen hij naar Mariakerke trok om er het wijkwinkelje van Vontje aan de Nieuwpoortsteenweg 140 tot herenkapsalon om te vormen. Zijn eerste twee klanten moeten dokter Roger Claeys en Freddy Geldhof zijn geweest. „Ze kenden me van binnen en van buiten van bij Georges. Maar Viksje toch, zeiden ze, wat kom jij hier als Veegist doen : de Assisten zullen al je ruiten komen ingooien ! Grapje natuurlijk.”

— **Er is veel veranderd in het haarsnijden ?**

— **Vic :** „Ik geloof je nogal een beetje. Toen ik in Mariakerke begon kostte het 250 fr. om je haar te snijden, iets waarvoor je vandaag toch 375 fr. neertelt. Ook het menu lijkt er niet meer op : het haar wordt veel gewassen. Deden we het zoals in grootvaders tijd, dan zou voor de coiffeur 't sop de kolen niet meer waard zijn...”

— **Kletskoppen nogal in trek...**

— **Vic :** „Inderdaad en daarbij kun je het kaalsnijden op twee manieren doen : met de schaar of met de tondeuze. Met de schaar blijft er een schraal centimeterke haar staan. Met de tondeuze is het kaal en bloot tot op het vel. Dat duurt ongeveer 10 minuten, waarna een pittige lotion de klant een steuntje geeft tegen de koude...”

— **Mariakerkenaar geworden...**

— **Vic :** „Met graagte want ik vind de sfeer goed en de mensen vriendelijk : iedereen steekt zijn hand op voor een goeiendag. Ik kreeg de tijd van Mariakerke te leren hou-

Een babbeltje met Vic Brasseur kan niet omheen zijn soldatentijd, toen hij bij de le Carabiniers twee maanden opleiding genoot in Turnhout, vooraleer voor 13 maanden naar het Duitse Siegen te trekken. Volgens Vic zijn carabiniers 'zandstuivers' die — in tegenstelling tot de grotere grenadiers — klein zijn maar dapper. Gasten die overal doorkunnen en door draad en moeras zeker niet te stuiten zijn. En ja, Vic blies nogalwat klaroen bij de carabiniers. Op zijn 24ste getrouwd, hield het huwelijk 12 jaar stand en kan Vic Brasseur vandaag op de liefde rekenen van dochter Anique.

den : 't Sinjoorke, Maurits Maes, Café Den AS, Derby, Rood-Groen van de Vansteenkes Willem en Willy, om niet te spreken van de Aartshertogstraat : zoveel jaren warme uitgaansbuurt op zich. Er is verder de Prins Roselaan, waar paarden en jockeys eigenlijk al evenzeer Mariakerkenaar zijn als de puurste wijkbewoner...”

— **Voeren Boele en plaatse-**

lijke handelaarsbond hun Mariakerkse petite guerre ?

— **Vic :** „Zonder te roeren in een potje dat stinkt, willen we toch kwijt dat Norbert Van der Cruyssen 20 jaar geleden de opening van mijn kapperssalon meemaakte en vandaag nog altijd een hele lieve klant is. 'Boele' is een sympathieke mens die bijzonder veel voor zijn Mariakerke heeft gedaan... en nog doet.”